Plzeňská Jednička

Zpravodaj městského obvodu Plzeň 1

ročník 33 | listopad 2026 | ZDARMA | umo1.plzen.eu | facebook.com/moplzen1

Nové vedení obvodu
strana 3

Rozhovor s herečkou Monikou Švábovou, strany 10 a 11

Ve školce se starají o králíky
strana 16

Podchod plný barev. Také tato roztomilá šelma nově zdobí podchod u tramvajové zastávky Pod Záhorskem. Jejím autorem je Vladimír Hirscher, přední český streetartový umělec, který vystupuje pod zkratkou Caer8th. Je jedním z více než desítky autorů, které do Plzně pozval zdejší výtvarník Martin Ševčík. Ten stojí za proměnou šedého podchodu v pestrou galerii pouličního umění. Během čtyř dnů se podchod proměnil k nepoznání. Více se dočtete na straně 17. Foto: M. Vejvodová

Čtěte

Zprávy z obvodu, strany 2, 3, 8 a 15 až 18

Proměny vnitrobloků, strany 4 a 5

Krátce z obvodu, strany 6 a 7

Muzeum v přírodě Plzeň-Bolevec, strana 9

Rozhovor, strany 10 a 11

Bolevecké vinobraní, strany 12 a 13

Swingové odpoledne, strana 14

Pozvánky na akce, strana 20

Lavičky oživily přírodní motivy

Jedna z laviček. Foto: ÚMO Plzeň 1

Dvě lavičky na Sylvánu, které před časem poničili vandalové sprejovými nápisy, mají novou podobu. První plzeňský obvod je nechal citlivě zrenovovat a výtvarné zpracování svěřil plzeňskému streetartovému umělci Miroslavu Kuníkovi, známému jako HAKWE studio. Ten se inspiroval přírodními motivy, aby lavičky přirozeně zapadly do okolního prostředí. Lavičky se nacházejí u jedné z cest poblíž Pálavské ulice a vedle místa k odpočinku nyní nabízejí i drobné výtvarné zpestření při procházkách. *(red)*

Šestý nejlepší radniční zpravodaj v republice

Zpravodaj prvního plzeňského obvodu Plzeňská Jednička obsadil šesté místo v celostátní soutěži Radniční listy roku 2026 v kategorii municipalit nad 10 tisíc obyvatel. V konkurenci 58 přihlášených titulů získal 48 z 50 možných bodů. V krajském kole zvítězil mezi pěti hodnocenými zpravodaji. Navázal tak na dva předchozí úspěchy v této soutěži, kdy rovněž získal první místo v krajském kole (2024 a 2025). Vůbec nejlepším zpravodajem v republice je měsíčník Lysé nad Labem.

Sedmý ročník soutěže přinesl Plzeňské Jedničce ocenění za pestrý obsah, kvalitní fotografie i způsob, jakým čtenářům přibližuje dění v obvodu. Hodnocení spolku Kvalikom vyzdvihlo propojení radničních informací s rozhovory, místní historií a příběhy obyvatel.

„Mám radost, že Plzeňská Jednička uspěla v tak silné konkurenci. Chceme, aby v ní lidé našli srozumitelné informace o tom, co se v jejich okolí připravuje, ale také zajímavé čtení o místech a osobnostech, které náš obvod utvářejí. Ocenění potvrzuje, že náš zpravodaj má svou kvalitu a obstojí i v celostátním srovnání," říká starostka městského obvodu Plzeň 1 Ivana Bubeníčková.

Dominantou titulní strany je velká fotografie, která dává každému číslu jeho osobitou tvář. Právě tento prvek zaujal také hodnotitele. „Výrazná fotografie dostává téměř celý prostor a zvolený snímek má dostatečnou vizuální sílu, aby fungoval bez dalších komplikovaných grafických prvků," uvádí Kvalikom.

Spolek ocenil také různorodé uspořádání stránek a schopnost přizpůsobit zpracování konkrétnímu tématu. Texty doplňují fotografie, historické snímky, vizualizace či praktické informační přehledy. Příkladem z hodnoceného vydání bylo téma proměn sídlišť, které čtenářům vedle představení plánovaných úprav nabídlo také informace o možnostech zapojení do jejich přípravy.

Za obsahem Plzeňské Jedničky stojí šéfredaktorka Miroslava Vejvodová, která připravuje také většinu rozhovorů a všechna témata konzultuje na pravidelných redakčních radách. „Tohoto výsledku si velmi vážím. Při přípravě každého čísla se snažím hledat témata a příběhy, které budou čtenářům blízké, a v rozhovorech dát prostor zajímavým lidem, již jsou spojení s naším obvodem. Důležitá je pro mě také společná debata na redakčních radách, která pomáhá obsah jednotlivých vydání utvářet. Ocenění je pro mě velkou motivací do další práce," říká Miroslava Vejvodová.

Hodnocení přineslo také podněty k dalšímu rozvoji, například doporučení odlehčit některé stránky a modernizovat grafické zpracování. Celkově však Kvalikom označil Plzeňskou Jedničku za „velmi dobře zpracované periodikum s nadprůměrnou pestrostí obsahu". *(red)*

Zpravodaj Plzeňská Jednička slaví úspěch – je šestý nejlepší v republice a první v kraji v kategorii obcí nad 10 tisíc obyvatel. Foto: ÚMO Plzeň 1

Tiráž: Plzeňská Jednička – zpravodaj městského obvodu Plzeň 1 • Periodický tisk územního samosprávního celku vychází šestkrát ročně od roku 1994 • Vydavatel: Statutární město Plzeň zastoupené městským obvodem Plzeň 1 • IČ: 00075370. DIČ: CZ00075370 • Redakce: Miroslava Vejvodová, oddělení vnějších vztahů, alej Svobody 60, 323 00 Plzeň, tel.: 378 036 008, e-mail: vejvodovami@plzen.eu • Náklad 24 200 výtisků • Distribuce: Česká pošta, s. p. • Neprodejné • Redakce si vyhrazuje právo příspěvky upravit a zkrátit • Pro zájemce jsou zbývající výtisky k dispozici ve vrátnici úřadu • Archiv zpravodaje je k dispozici na www.umo1.plzen.eu • Tisk: NAVA Tisk, s.r.o. • Registrační číslo: MK ČR E 15082 • Toto číslo vychází 4. 11. 2026, další číslo vyjde 9. 12. 2026 (uzávěrka: 23. 11. 2026)

Nové vedení Jedničky

V prvním plzeňském obvodu pokračuje dosavadní koalice, starostkou zůstává Ivana Bubeníčková.

V čele obvodu zůstává starostka Ivana Bubeníčková a funkce místostarostů budou taktéž jako doposud vykonávat Miroslav Šuma (druhý zleva), Jiří Uhlík (zcela vpravo) a Jiří Rezek. Foto: ÚMO Plzeň 1

V následujícím volebním období 2026–2030 bude v městském obvodu Plzeň 1 pokračovat dosavadní koalice. Memorandum o koaliční spolupráci podepsali krátce po říjnových komunálních volbách zástupci hnutí ANO 2011 a nezávislých, PRO Plzeň s podporou lidovců a České pirátské strany.

Podpisem memoranda stvrdily všechny tři politické subjekty zájem navázat na spolupráci z uplynulých čtyř let a společně se podílet na dalším rozvoji prvního plzeňského obvodu.

„Velmi si vážím toho, že můžeme navázat na naši dosavadní spolupráci. Za uplynulé čtyři roky se nám podařilo uskutečnit řadu důležitých projektů a další jsme připravili. Přála bych si, aby náš obvod i nadále dobře fungoval, rozvíjel se a byl příjemným místem pro život všech generací. Věřím, že společně dokážeme pokračovat v započaté práci a posouvat naši Jedničku zase o kus dál," uvedla starostka prvního plzeňského obvodu Ivana Bubeníčková (ANO 2011), která bude v čele Jedničky stát i další čtyři roky.

Funkce místostarostů budou taktéž jako doposud vykonávat Miroslav Šuma (ANO 2011), Jiří Uhlík (PRO Plzeň) a Jiří Rezek (Česká pirátská strana).

O dalším konkrétním personálním obsazení vedení obvodu, tedy o pozicích členů rady, komisí a výborů, budou zástupci koaličních subjektů teprve jednat. O jejich zvolení následně rozhodne nově ustavené zastupitelstvo městského obvodu.

(red)

Vaše důvěra, můj závazek

Vážení přátelé, především bych vám všem chtěla ze srdce poděkovat. Vážím si vaší důvěry, díky níž mohu pokračovat v čele naší Jedničky. Vaše silná podpora i osobní vzkazy, které od vás dostávám, jsou pro mě obrovským závazkem a tou největší energií do další práce.

Zároveň vás chci ujistit, že jsem tu pro všechny obyvatele. Pokračujeme v práci pro lepší Jedničku ve stejné koalici jako doposud, a to mě osobně velmi těší. Máme rozjeté projekty, které můžeme úspěšně dokončit. S koaličními partnery chceme navázat na dosavadní práci a plánujeme i další rozvoj v obvodu a investice do projektů, jejichž přínos pocítíte v každodenním životě. Budeme přitom úzce spolupracovat s městem Plzní.

Pro mě osobně je ale nejdůležitější naslouchání lidem. Proto budou i v tomto volebním období pokračovat pravidelná setkání Na kafíčko se starostkou. Budu se opět snažit vyhovět vašim požadavkům a přáním. Ráda vás přivítám ve své kanceláři každé první pondělí v měsíci. Budu se znovu potkávat s členy klubu Jednička na kurzech nordic walking, chodit za našimi dobrovolnými hasiči, za seniory do domovů apod. Ráda vás všechny uvidím na nejbližší akci, kterou jsou Svatomartinské hody. Tak přijďte 14. listopadu na Boleveckou náves. Přeji vám všem krásný podzim.

Ing. Ivana Bubeníčková
starostka MO Plzeň 1
ANO 2011

SOUTĚŽ PLZEŇSKÉ JEDNIČKY

Kde se nachází v našem obvodě toto místo?
Odpovědi posílejte na adresu **simanovakl@plzen.eu** do 1. prosince. Ze správných odpovědí vylosujeme 3 výherce, kteří obdrží knihu od městského obvodu Plzeň 1.
V minulém čísle Plzeňské Jedničky byla zachycena žirafa na dřevěném fotopointu, který se nachází u statku Lüftnerka v plzeňské zoo.
Výherci: *Eliška Královcová, Blanka Olajošová, Laura Pechlerová.* ***Gratulujeme!***

Nová vize pro vnitrobloky

Mapa investičních akcí

Jednička představila proměny několika veřejných prostranství mezi panelovými domy. Naváže projektová příprava.

Vnitroblok Sokolovská 31–75 na vizualizaci. Zdroj: projectstudio8

Příjemnější prostředí v okolí domů, obnova zeleně i míst pro hru a odpočinek. To je společným cílem připravovaných revitalizací tří vnitrobloků v prvním plzeňském obvodě. Architektonické studie pro lokality Rabštejnská 1–27, Sokolovská 31–75 a Sedlecká–Bzenecká představili jejich autoři veřejnosti během tří zářijových středa v blízkých školách. Obyvatelé mohli o návrzích diskutovat s architekty i vedením obvodu a připojit své připomínky.

Setkání navázala na jarní plánovací diskuse, které se konaly přímo v jednotlivých vnitroblocích. Místní obyvatelé tehdy popisovali, co jim v okolí bydliště chybí, co by chtěli změnit a co naopak zachovat. Jejich podněty se staly jedním z podkladů pro práci architektů.

„Každá generace využívá okolí svého domova trochu jinak. Při obnově vnitrobloků hledáme takové uspořádání, aby vedle sebe mohly přirozeně fungovat prvky pro dětskou hru, odpočinek i sousedská setkávání. Chceme, aby se tu lidem dobře žilo a měli důvod trávit venku více času," řekla starostka Jedničky Ivana Bubeníčková.

Takové zadání se snažili dodržet i architekti. Návrhy pro Rabštejnskou a Sedleckou–Bzeneckou jsou z dílny studia Zahradní architektura Martinov a veřejnosti je představila autorka Barbora Nosková. „Každý vnitroblok má svůj charakter a také hodnoty, na které navazujeme. Při návrhu proměny zeleně, herních a odpočinkových ploch hledáme rovnováhu mezi tím, co zachovat, a tím, co potřebuje obnovu, aby celek dobře sloužil místním obyvatelům," vysvětlila Nosková.

Na návrhu pro tři menší vnitrobloky v Sokolovské pracovali architekti z plzeňského projectstudio8. „Důležité je vnímat vnitroblok jako celek. Zeleň, pěší trasy i místa k pobytu by na sebe měly přirozeně navazovat. Návrh má lidem usnadnit každodenní pohyb a nabídnout příjemné zázemí v bezprostřední blízkosti jejich domovů," přiblížil architekt Ondřej Janout, který na studii pracoval spolu s kolegyněmi Věrou Fišerovou a Lucií Tlustou.

„Na jaře jsme se obyvatel ptali na jejich potřeby a nyní jsme s nimi probírali konkrétní návrhy. Mohli tak posoudit, jak se jejich podněty do studií promítly, a upozornit na věci, které je ještě potřeba doladit," uvedl místostarosta Jiří Rezek, který má v gesci participaci s občany.

Dalším krokem bude dopracování studií, zpracování kompletní projektové dokumentace a získání příslušných povolení. „Představením studií příprava investic nekončí. Nyní musíme návrhy rozpracovat do podrobností a připravit projekty tak, aby mohly přejít do fáze realizace. Pokud vše půjde podle plánu, první stavební práce by mohly začít na přelomu let 2029 a 2030," řekl první místostarosta Miroslav Šuma, do jehož gesce patří investice a životní prostředí.

Studie stanovují základní koncepci, uspořádání a charakter budoucí podoby vnitrobloků. Vizualizace slouží k přiblížení navrhovaných proměn a mohou se v dalších fázích přípravy ještě měnit, např. v souvislosti s požadavky dotčených orgánů či správců infrastruktury. Všechny studie jsou k vidění na webu obvodu (sekce Projekty a výstavba). *(red)*

Místostarostové Miroslav Šuma a Jiří Rezek (vpravo) si prohlížejí návrh proměny vnitrobloku v Sedlecké ulici. Snímek je ze setkání s občany 30. září.
Foto: ÚMO Plzeň 1

Vnitroblok Rabštejnská 1–27 na vizualizaci. Zdroj: Zahradní architektura Martinov

Vnitroblok Sedlecká–Bzenecká na vizualizaci. Zdroj: Zahradní architektura Martinov

Představení studie „Rabštejnská 1–27“ se konalo v jídelně 4. ZŠ. Foto: ÚMO Plzeň 1

Schválili jsme

Kuličková dráha nad zoo

Radní schválili uzavření smlouvy na vybudování kuličkové dráhy v ulici Nad ZOO. Realizaci zajistí společnost 4soft za přibližně 1,54 milionu Kč (usnesení č. 151/2026).

Nové stromy, keře a trvalky

Radní schválili uzavření smlouvy na výsadbu stromů, listnatých keřů a trvalek na území prvního plzeňského obvodu. Zakázku za přibližně 1,56 milionu Kč zajistí společnost OŠTĚP PLUS. Součástí je také pětiletá péče o nové výsadby včetně zálivky (usnesení č. 149/2026).

Zimní údržba

Radní schválili plán zimní údržby pro období od 1. listopadu 2026 do 31. března 2027. Určuje postup při odklízení sněhu a náledí z chodníků a vybraných vozovek v obvodu. Přednost mají např. přístupy k zastávkám MHD, školám a zdravotnickým zařízením či svažité chodníky (usnesení č. 150/2026).

KRÁSNĚJŠÍ PARK

Třetí etapou skončila tento podzim revitalizace Lochotínského parku, která začala v roce 2014. Nejstarší plzeňský park má opravené cesty, nové záhony i stromy a obnovený kaskádový vodopád. Přibyly herní a cvičební prvky, boulderingová stěna, ale třeba i pobytové molo u tůňky poblíž Kilometrovky. Opravena byla také terasa Lochotínského pavilonku. Poslední etapa stála 33 milionů korun, celá obnova vyšla na více než 90 milionů, z toho 30 milionů pokryla dotace. Park nabízí prostor pro odpočinek, procházky i aktivní pohyb návštěvníkům všech generací. *(red)*

V parku jsou nově upravené cesty a pěšinky. Novou terasu má také věhlasný Lochotínský pavilonek, který v budoucnu ještě čeká rekonstrukce. Foto: Roman Muchka

DO SVĚTA MÉDIÍ

Jak rozpoznat dezinformace a bezpečně se pohybovat na internetu, se dozvědí plzeňští školáci při mediálních workshopech. Pod vedením profesionálů z České televize, ZAK TV a CNN Prima News si také vyzkoušejí práci moderátora, kameramana či zvukaře. Město na projekt přispěje celkem 378 tisíc korun a jednotlivé třídy získají až 10 tisíc korun. Mezi podpořenými školami jsou třeba také Bolevecká ZŠ a 31. ZŠ. *(red)*

MALÝ A VELKÝ OKRUH

Na pumptrackové dráze za konečnou tramvaje č. 1 v Plaské ulici je nově rozlišený velký a malý okruh podle náročnosti jízdy. Přehledné značení včetně nových směrovek zde v polovině října aplikovala firma, která dráhu před čtyřmi lety budovala. Součástí toho byla také oprava trhlin v asfaltu. *(red)*

Bolevecký pumptrack má nové značení. Foto: Tomáš Kalabus

V HLAVNÍ ROLI BRAMBORA

Obyčejná brambora se stala hlavní hvězdou jednoho říjnového odpoledne na zahradě 81. MŠ na Vinicích. Rada rodičů zde uspořádala oblíbenou Bramboriádu. Děti si vyzkoušely hod bramborou na cíl, slalom s bramborou na lžíci, stavění pyramid nebo jednoduché pokusy s vodou. Nechyběl ani smyslový chodníček či výroba bramborových medailí. Akce nabídla nejen spoustu zábavy a objevování, ale také příležitost k příjemnému setkání dětí, rodičů a pedagogů. *(red)*

Jen ať nespadne. Slalom s bramborou prověřil soustředění dětí. Foto: Archiv 81. MŠ

INZERCE

INZERCE

JEDNATŘICÍTKA MÁ POHÁR

Pět týmů žáků prvního stupně se 5. října utkalo na 4. ZŠ na Košutce ve florbalovém turnaji O pohár starostky městského obvodu Plzeň 1. Napínavý závěr přinesl poslední zápas, v němž tým 31. ZŠ otočil skóre proti Vejprnicím a vybojoval celkové vítězství. Třetí ročník uspořádala Florbalová akademie Plzeň společně s hostitelskou školou. Turnaj zahájila starostka Ivana Bubeníčková a první plzeňský obvod věnoval soutěžícím ceny. *(red)*

Vítěznému týmu 31. ZŠ patří velká gratulace. Foto: Archiv M. Hrdličky

PECIHRÁDEK PŘÍSTUPNĚJŠÍ

Pohodlnější přístup na Pecihrádek a propojení s okolím kostela svatého Jiří navrhuje krajinářská studie, na jejíž přípravě spolupracují první a čtvrtý plzeňský obvod. Počítá s úpravou zanedbaných pěšin, vycházkovými okruhy i novou lávkou u sportovního areálu Senco. „Zároveň je pro nás důležité, aby si toto místo zachovalo svůj přírodní ráz a kouzlo," říká starostka Ivana Bubeníčková. Koncepce, která byla v září představena veřejnosti, rozlišuje udržované části a místa ponechaná přirozenému vývoji. Studie má být hotová v lednu 2027 a poslouží jako podklad pro postupné úpravy území. *(red)*

NOVÉ VEDENÍ MĚSTA

Nová koalice se dohodla na složení Rady města Plzně, která bude mít místo dosavadních jedenácti devět členů. Na post primátora počítá s Romanem Zarzyckým (ANO) a na pozici prvního náměstka s Alešem Tolarem (STAN). Dalšími náměstky budou Jiří Novák (ANO) a Tomáš Morávek (PRO Plzeň). Součástí dohodnutého vedení jsou také Eliška Bartáková (ANO) pro školství, Jiří Šrámek (ANO) pro sociální oblast, Vlastimil Gola (ANO) pro majetek a majetkové účasti města, Světlana Budková (STAN) pro bydlení a Libor Janíček (STAN) pro kulturu. Volba nového vedení je na programu ustavujícího zastupitelstva, jehož konání je plánováno na první listopadový týden. *(red)*

STOLETÁ ZOO

Sto let od svého založení oslavila 20. září Zoologická a botanická zahrada města Plzně. Druhá nejstarší zoo v Česku připravila návštěvníkům pestrý program v areálu zahrady i v Lochotínském amfiteátru. Nechyběla komentovaná krmení, dětská soutěžní stezka, bubenická show ani hudební a taneční vystoupení. Součástí oslav byl také křest knihy Martina Vobruby, která mapuje stoletou historii zahrady. Narozeninové oslavy přilákaly tisíce malých i velkých návštěvníků, kteří si užili den plný zvířat, hudby a zábavy. *(red)*

U křtu knihy Martina Vobruby (na snímku uprostřed) o stoleté historii zoo nechybělo vedení Jedničky v čele se starostkou Ivanou Bubeníčkovou a místostarosty Miroslavem Šumou, Jiřím Uhlíkem a Jiřím Rezkem, dále ředitel zoo Jiří Trávníček (zcela vpravo) a vydavatel Ota Rubner (vedle). Foto: Jaroslav Vogeltanz

Zveme vás

14. 11. | 11:00–18:00
Svatomartinské hody
Bolevecká náves
a statek U Matoušů

1. 12. | 17:00
Rozsvícení vánočního stromu na Lochotíně
Park U Bazénu,
Lochotín

8. 12. | 17:00
Rozsvícení vánočního stromu na Vinicích
Louka za školou,
Vinice

10. 12. | 17:00
Adventní koncert Ambito
Kostel Všech svatých,
Roudná

SLAVNOSTNÍ BLAHOPŘÁNÍ

První plzeňský obvod blahopřeje občanům k 80., 85. a 90. narozeninám i k významným jubileím ve věku nad 90 let. Oslavencům zasílá písemné blahopřání a zároveň informaci o možnosti osobní gratulace – ta se může uskutečnit na radnici, ale třeba i v domácnosti nebo pobytovém zařízení. Máte-li zájem o osobní gratulaci, přihlaste se na telefonních číslech **378 036 001** nebo **378 036 101.** Součástí slavnostního setkání na lochotínské radnici je kulturní program, drobné občerstvení a dárek pro každého jubilanta. *(red)*

Tramvaj na Vinice bude končit smyčkou

Nákres budoucí trati. Zdroj: MMP

Nová tramvajová trať na Vinice bude místo původně plánované dočasné úvrati zakončena rovnou smyčkou u Mikulovské ulice. Řešení umožní provoz všech typů tramvají, lépe obslouží stávající i budoucí zástavbu a ušetří náklady na pozdější přestavbu i opakovaná omezení pro obyvatele. Trať dlouhá 1,5 kilometru propojí Vinice a Sylván s centrem města novou linkou číslo 3. Součástí projektu je také úprava ulice Na Chmelnicích, kde přibydou parkovací místa, zeleň, chodníky a cyklostezky. Stavbu za přibližně 1,1 miliardy korun chce město zahájit v roce 2027 a dokončit do dvou let. O evropskou dotaci na projekt už požádalo. *(red)*

Koupání pro handicapované

Přímo na hrázi Velkého boleveckého rybníka, v blízkosti převlékáren a toalet, vznikl nový bezbariérový vstup.

Usnadní koupání lidem s pohybovým handicapem, s nimiž město jeho podobu konzultovalo. Lokalita byla vybrána také kvůli vhodnému sklonu dna a dobré přístupnosti. Přístupová lávka s madly vede na plovoucí terasu s lavičkou, kde mohou návštěvníci přesednout z vozíku. Do vody pak vedou pozvolné schody s madly. Konstrukce o rozměrech 11 x 6 metrů umožňuje vjezd mechanických i elektrických vozíků, její nosnost je omezena na 12 osob. Bezpečnost zvyšuje protiskluzový povrch; doporučuje se doprovod další osoby. Práce trvaly dva měsíce a byly dokončeny na konci letních prázdnin. Správa veřejného statku města Plzně za projekt zaplatila 1,7 milionu korun. Konstrukce zůstane na místě celoročně. *(red)*

Nová konstrukce usnadní koupání lidem s pohybovým handicapem. Foto: SVS MP

INZERCE

Děti U Matoušů? Vítány!

Muzeum v přírodě zve malé návštěvníky na hravé vzdělávací programy, tvoření i pátrání s kvízem. Na rok 2027 navíc chystá další novinky.

Nanosit a poskládat dříví. To musí umět každý statkář.
Foto: Archiv MPP

Automatický program? Kdepak! Na valše se pralo na ruční pohon. Malí hospodáři U Matoušů už vědí, že čisté prádlo bývalo i pořádná posilovna. Foto: Archiv MPP

AKCE MUZEA

21. 11. | 13:00–15:00
Adventní věnec (workshop), *980 Kč/osoba*

28. 11. | 11:00–13:00
Roubování (workshop), *300 Kč/osoba*

Pozn. Na workshopy je nutné se přihlásit na: bolevec@nmvp.cz

Jak těžká je stará železná žehlička? Jak voní pelyněk? Co všechno se musí stát, než vznikne máslo? A dokázali byste podojit krávu nebo kozu? Na tyto a řadu dalších otázek mohou děti najít odpověď přímo v Muzeu v přírodě Plzeň-Bolevec. Historický statek U Matoušů totiž není jen místem, kam se chodí návštěvníci dívat na zaprášené exponáty, ale kde život našich předků skutečně ožívá. Děti se tak mohou na chvíli stát hospodáři, badateli, výtvarníky nebo prostě jen zvídavými návštěvníky.

„Od školních edukačních programů přes kvízovou hru až po velmi oblíbené letní rodinné kino u nás ve stodole postupně rozšiřujeme nabídku pro děti a rodiny tak, aby si u nás mohly historii osahat, prožít a objevovat po svém. A v příštím roce k tomu přibydou další nové programy a aktivity," vysvětluje vedoucí muzea Mirka Kubatová Pitrová.

HLEDAT, OBJEVOVAT, LUŠTIT

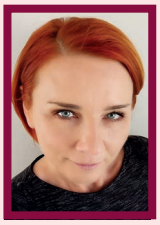
Na děti z mateřských škol a prvního stupně základních škol tu čekají programy U Matoušů na dvorečku a Malujeme na statku. První je zaměřený na každodenní práci v hospodářství, druhý propojuje poznávání hospodářských zvířat s výtvarnou tvorbou. Děti mohou jít s průvodcem na speciální prohlídku selského obytného stavení a prostřednictvím sezónních programů objevovat např. adventní, vánoční a velikonoční tradice. „O edukační programy je mezi školami velký zájem. Třeba na adventní edukační programy, které budou probíhat 14 dní v prosinci, nám zbývá už jen jeden volný termín," uzavírá spokojeně Kubatová Pitrová.

Děti ale nemusí přijít pouze v rámci organizovaného programu, během celého roku na ně v areálu statku čeká originální kvízová hra. „Kvíz je určen především školním dětem, ale podle našich zkušeností se často zapojují i dospělí a dost je to baví," dodává s úsměvem Kubatová Pitrová.

NOVINKY PRO ROK 2027

„V příštím roce chceme nabídku pro děti ještě rozšířit. Připravujeme např. edukační program, v němž si děti budou moci vyzkoušet roli malých hospodářů – podojí krávu nebo kozu na speciálním trenažéru a následně si vyzkouší i výrobu másla," přibližuje plány vedoucí muzea.

U Matoušů nezapomínají ani na dospělé návštěvníky, vyvíjejí totiž mobilní aplikaci, v níž návštěvníky statkem provede kocour Bertík, který tam skutečně žije. Hledají tak nové cesty, jak propojit autentické prostředí historického statku se zábavným poznáváním a moderními technologiemi. *(red)*

OKÉNKO VEDOUCÍ MUZEA V PŘÍRODĚ PLZEŇ-BOLEVEC

Naším cílem není vytvořit z muzea dětské hřiště. Chceme zachovat jeho historickou autenticitu, ale současně hledat způsoby, jak ji dětem přiblížit jejich vlastním jazykem, a především prostřednictvím vlastní zkušenosti. Právě v tom vidíme smysl současné moderní muzejní edukace. Děti nemusí o historii pouze poslouchat. Mohou si ji osahat, očichat, vyzkoušet a prožít. V dětech a mládeži vidíme nejen budoucí návštěvníky muzea, ale především generaci, která bude později spolurozhodovat o tom, jakou hodnotu bude společnost kulturnímu dědictví přikládat a jakým způsobem o ně bude pečovat. Vzdělávání proto považujeme za jednu ze strategických priorit muzea, nikoli pouze za doplňkovou aktivitu k běžnému návštěvnickému provozu.

PhDr. Mirka Kubatová Pitrová, Ph.D.

Osmičkový rok Moniky Švábové

Už osmapadesátou sezonu je s plzeňským Divadlem J. K. Tyla neodmyslitelně spjata herečka Monika Švábová. V angažmá je tady od roku 1968 a letos v březnu oslavila významné životní jubileum, začínající rovněž osmičkou. Se svým manželem, hercem Pavlem Pavlovským, žije víc než třicet let v prvním plzeňském obvodě. A i když jsou oba rodilí Pražané, Plzeň si oblíbili stejně, jako si plzeňští diváci oblíbili je.

Monika Švábová letos oslavila významné životní jubileum. Foto: Irena Štěrbová

Často vzpomínáte, že lásku k umění a k divadlu jste získala od rodičů, váš tatínek Jaroslav Šváb byl významný akademický malíř a grafik, jako scénograf vytvořil několik inscenací v Národním divadle. Bylo pro vás přijetí na pražskou DAMU splněným snem?

Jako malá holčička jsem toužila být baletkou, vystupovala jsem totiž v přípravce Národního divadla, později jsem chtěla jít na konzervatoř na obor hudební komedie, to ale nevyšlo, a tak jsem se po gymnáziu hlásila na DAMU. Když mě přijali, do deníčku jsem si zapsala: „25. února 1964, oznámení o přijetí. Dosud nejkrásnější den v mém životě!“ Na DAMU vzpomínám moc ráda, zvlášť na naši paní profesorku Libušku Havelkovou. Stejně tak na spolužáky z ročníku, mezi kterými byli třeba Hana Maciuchová, Daniela Kolářová, Jiří Ornest nebo Petr Svojtka. Pak nás učil Karel Höger, na kterého mám jednu legrační památku. Právě tady v tom deníčku mi červeně opravil gramatické chyby, jen se podívejte.

Jaká byla atmosféra 60. let a jaké se v té době hrálo divadlo?

Divadlo bylo výborné. A my jsme se snažili chodit do divadla co nejvíc. Já jsem měla ráda Divadlo Na Vinohradech, kde jsem během studia na gymnáziu účinkovala v inscenacích Válka s mloky a Dobrý voják Švejk. Pak samozřejmě Činoherní klub a divadlo Na Zábradlí. Odtud mám krásný zážitek z hostování v inscenaci Kafkova Procesu režiséra Jana Grossmana, mými kolegy tam byli Jan Libíček, Marie Málková a Jan Přeučil. V té době se cestovat nemohlo, takže když jsme hostovali v Paříži v Odéonu nebo v Old Vic v Londýně, byla to úžasná zkušenost a byla jsem vděčná, že mě ze školy na zájezd pustili.

Šedesátá léta byla krásná, musím přiznat, že jsem v té době moc nežila politikou, spíš emocemi a divadlem. Přátelila jsem se s Haničkou Maciuchovou, která u nás dokonce rok bydlela, když moje sestra odjela jako fotografka na praxi do Holandska. V dramatickém roce 1968 jsem chodila se spolužákem Petrem Svojtkou a ten chtěl, abychom společně emigrovali. Jenže já už jsem měla domluvené angažmá v Plzni a rodiče řekli: „Tak to ne, jednou jsi vystudovala DAMU a chceš dělat divadlo, máš angažmá, tak tam nastoupíš.“

Rodiče jste naštěstí poslechla a nastoupila jste do angažmá do Plzně, krátce po srpnu 1968. Vnímala jste nějak nastupující normalizaci?

Vůbec ne. Tady se i v té době dělalo dobré divadlo, repertoár nebyl nijak zatížený ideologií. Diváci ale byli citliví na každý jinotaj. Dneska je absolutní svoboda a můžeme říkat, co chceme, ale v každé době se najde něco, čím společnost právě žije a co se pak v umění odráží. Moje úplně první role v Plzni byla Lulu v inscenaci Kohoutovy hry August August, august. Pak přišly velké shakespearovské role: Julie, Desdemona, Viola. V pětadvaceti má člověk v sobě obrovskou sílu, odvahu a naději.

Přijde mi, že tu sílu v sobě máte pořád. Proto možná taková bilanční otázka… Jak to děláte?

Já myslím, že je to tím, že mám upřímně ráda svou profesi. Vím, že dokud si trénuji mozek, tak funguji. Nesmírně mě nabíjí práce s mladými kolegy a tvůrci. A také je pro mě důležité, že mi můj muž Pavel a naši synové věří a já je nechci zklamat. Stejně jako nechci zklamat žádného z diváků. Já jsem byla vychovávaná k zodpovědnosti a povinnosti, nevím, jestli se tohle slovo dneska ještě vůbec používá.

Jak se vám tehdy líbila Plzeň?

Na to už jsem asi také vzpomínala mockrát. Tehdy Plzeň nebyla zdaleka tak hezká jako dnes, byla šedivá a neupravená, první dva roky jsem bydlela na divadelní ubytovně. Já, holka od Vltavy, zvyklá na výhled na Pražský hrad. Zato teď je Plzeň hezká, má svou hrdost a nemá komplex, nepotřebuje se porovnávat s jinými metropolemi, je zkrátka svá. Všude je tady blízko, za chvilku jste v lese nebo u rybníka, vlakem za chvíli v Praze. A na Jedničku nedám dopustit, bydlím tady 34 let.

Pracovat s mladými tvůrci vyžaduje určitou otevřenost. Nikdy jsem od vás neslyšela: „Dřív se divadlo dělalo lépe.“

To asi souvisí s jednou mojí vlastností, ke které se ráda přiznám. Jsem zvědavá a ráda se nechám překvapit. Ještě víc se mi líbí výraz Miroslava Horníčka zvídavost. Myslím, že jsem už pracovala s pětačtyřiceti režiséry, vždycky se na novou spolupráci těším, třeba teď poprvé zkouším s naším novým šéfem souboru Štěpánem Páclem inscenaci Tylova Strakonického dudáka. Za to jsem opravdu ráda, protože tento titul dlouho nebyl na repertoáru, vlastně jsem hrála v inscenaci z roku 1975 s Pavlem Kikinčukem

v hlavní roli. Myslím, že by to mohla být inscenace pro celou rodinu.

Na Miroslava Horníčka opravdu nemůžeme nevzpomenout. Tento slavný plzeňský rodák pro vás a pro sebe napsal hru Setkání s Veronikou.
S Miroslavem jsme se stali přáteli a já jsem si toho moc cenila. Jeho hru Romeo a Julie – Nesmrtelní milenci veronští, jež zamýšlel pro sebe a Stellu Zázvorkovou, uvádíme s Pavlem ve foyer Miroslava Horníčka na Malé scéně.

Natáčela jste také s Věrou Chytilovou film Panel story, jak na tuto svéráznou režisérku vzpomínáte?
To byla úplně malinká role. Legrační ale je, jak jsem ji získala. Věra Chytilová chodila ke stejné kadeřnici, tak mě oslovila, jestli bych si nechtěla zahrát ve filmu, přitom ale vůbec netušila, že studuji herectví. Diváci měli rádi seriál Inženýrská odysea, kde jsem hrála partnerku Jarouškovi Satoranskému, který byl nesmírně laskavým a skromným kolegou. Ráda vzpomínám na Filatelistickou historii, protože mi tam maminku hrála Zdeňka Procházková. S tou jsem si pak ještě zahrála v seriálu Ordinace v růžové zahradě. To jsem tehdy vzala opravdu jen kvůli ní. Jinak jsem ale příliš natáčet nemohla, tehdy se ještě i televizní inscenace poctivě zkoušely. Když jsem měla ráno zkoušku v divadle, odpoledne jsme třeba ještě natáčeli v rozhlase a večer bylo představení, nedalo by se to stíhat. Hrála jsem kolem dvaceti představení za měsíc. Divadlem jsme opravdu žili.

Mnohokrát jste na jevišti stála se svým životním partnerem Pavlem Pavlovským, jak jste se vlastně seznámili?
S Pavlem jsme společně hráli v inscenaci Manon Lescaut, já jsem byla Manon a on Des Grieux. No tak to jsme se nemohli nezamilovat. Já se opravdu ráda chlubím tím, že jsme spolu už 54 let. Spojuje nás láska k dětem, k rodině a také to, že spolu můžeme tvořit a pracovat. Máme stejné hodnoty a stejný pohled na divadlo, nebo i na umění obecně. Ale ne vždy to bylo jednoduché, každý vztah má lepší a těžší chvíle. Řekla bych, že dva dramatičtí umělci navíc potřebují mít i svůj soukromý život tak trochu dramatický, jinak by se nudili.

> *Herec by měl být všestranný, zahrát psychologickou roli, dramatickou roli, ale mít i komediální talent.*

Se kterými režiséry jste spolupracovala nejraději?
To je těžké, nerada bych na někoho zapomněla. Do angažmá jsem nastoupila v éře Oty Ševčíka, se kterým jsem právě dělala ty velké role jako Julii nebo Desdemonu. Ráda jsem pracovala s Lídou Engelovou, která v Plzni byla patnáct let. Nesmím zapomenout na Láďu Smočka, na jeho inscenace Nebezpečné vztahy nebo Návštěva staré dámy. No a samozřejmě na Honzu Buriana. Tonda Procházka mi zase do svých inscenací psal role přímo na tělo. Takže jsem třeba hrála baletku, jogínku. Na jevišti s Tondou bylo dobře, má rád improvizaci, takže i kdyby člověk něco zapomněl, tak on z toho udělal legraci.
Já jsem si ale hlavně zamilovala všechny inscenace, ve kterých jsem mohla hrát se svým mužem Pavlem. Diváci si určitě vzpomenou třeba na Havlovo Odcházení, Dar Gorgony, Lva v zimě, Cestu dlouhým dnem do noci nebo na komedie Peklo v Hotelu Westminster, Dvouplošník v Hotelu Westminster, Měsíc nad Buffalem.

V Plzni jste si vyzkoušela i žánr muzikálu…
Já jsem měla moc ráda roli Bábi v muzikálu Billy Elliot a stále hraji paní Higginsovou v My Fair Lady.

Které životní období je podle vás nejkrásnější, ať už profesně, nebo lidsky?
Každá éra má svá pro a proti, v mládí jsem byla nadšená a nadupaná, střední věk zase skýtá pro herečku velké role, to byla třeba Raněvská ve Višňovém sadu a Arkadinová v Rackovi. V mém věku už by podle mě měl člověk na jevišti skrze tu roli sdělit svůj postoj, protože už má jistou profesní i životní zkušenost. Do každé role musíte dát něco ze sebe, jak to krásně nazývá Lída Engelová – „autorské herectví“.

Právě jsem se chtěla zeptat, co dělá dobré divadlo dobrým divadlem. To asi souvisí s tímhle poctivým přístupem.
Ano, herecké osobnosti dělají dobré divadlo. A špatné divadlo? To je postavené na vnějších efektech. Když si pak na takovou inscenaci vzpomenete, vidíte před očima třeba výrazný vizuál, ale už si nevybavíte, kdo vás oslovil a chytil za srdce, nebo naopak rozesmál.
Herec by měl být všestranný, zahrát psychologickou roli, dramatickou roli, ale mít i komediální talent. Mě komedie, pokud byly dobře napsané, bavily, protože mám ráda nadhled, odstup, schopnost udělat si legraci sama ze sebe.

Michaela Svobodová

V roli svérázné i trochu ztřeštěné Bábi v muzikálu Billy Elliot.
Foto: Martina Root

Se svým hereckým, ale i životním kolegou Pavlem Pavlovským je Monika Švábová už 54 let. Snímek je z divadelní hry Lev v zimě dramatika Jamese Goldmana.
Foto: Archiv DJKT

Monika Švábová

- narodila se 10. března 1946 v Praze v rodině malíře a grafika Jaroslava Švába
- na základní škole navštěvovala baletní přípravku Národního divadla a jako gymnazistka účinkovala v Divadle Na Vinohradech
- během studia herectví na DAMU hostovala v inscenaci Proces Jana Grossmana
- po absolutoriu v roce 1968 nastoupila do angažmá Divadla J. K. Tyla v Plzni
- plzeňskému divadlu je věrná už 58 sezon, ztvárnila tady stovky významných rolí
- od roku 1974 je provdaná za herce Pavla Pavlovského (*1944), se kterým vychovala dva syny
- je laureátkou ceny Českého literárního fondu
- v roce 2025 získala Uměleckou cenu města Plzně
- v roce 2018 byla uvedena do Dvorany slávy Plzeňského kraje
- letos obdrží cenu Master Prix nadace Život umělce
- je nejmladší ze tří sourozenců, bratr Pavel Šváb (1936–2010) byl hudebníkem a výtvarníkem, sestra Zuzana Kovaříková Švábová (*1944) je fotografka

Bolevecké vinobraní přilákalo tisíce lidí. Zazářila Bára Basiková s cimbálovkou

Dobré víno, hudba a příjemná atmosféra zaplnily v pátek 11. a v sobotu 12. září Boleveckou náves. Jedenáctý ročník Boleveckého vinobraní, který uspořádal městský obvod Plzeň 1, přivítal v pátek tři tisíce a v sobotu pět tisíc návštěvníků. Hlavním lákadlem bylo sobotní vystoupení Báry Basikové v doprovodu Cimbálové muziky Milana Broučka. Zájemci mohli také proniknout do světa vína při komentované degustaci se sommeliérem Jiřím Lupínkem.

Vinaři nabídli více než osm desítek druhů vín. Foto: JA Production

Tradiční slavnost se podruhé uskutečnila ve dvoudenním formátu. Bolevecká náves se tak na celý druhý zářijový víkend stala místem setkávání přátel, sousedů i milovníků vína a muziky.

„Těší mě, kolik lidí si na Bolevecké vinobraní našlo cestu a jak příjemná atmosféra na návsi po oba dny panovala. Právě společné chvíle, setkávání a radost jsou tím, proč podobné akce pořádáme. Velkým zážitkem bylo vystoupení Báry Basikové s cimbálovou muzikou, které letošnímu ročníku dodalo výjimečný rozměr," uvedla starostka městského obvodu Plzeň 1 Ivana Bubeníčková.

Páteční hudební program odstartovala skupina Balancè kombinací šansonu, folku a latino rytmů, po ní se představili pražští Queenways, kteří přivezli známé hity legendárních Queen. V sobotu na ně navázala Démophobia a Cimbálová muzika Milana Broučka. K té se v 17 hodin připojila Bára Basiková, což byl vrchol letošního vinobraní.

Vedle hudby si návštěvníci užívali nabídku vín od vinařů z Čech a Moravy i rozmanité občerstvení. Ochutnávání navíc mohli spojit s poznáváním – sommeliér Jiří Lupínek při komentované degustaci přibližoval svět vína, vysvětloval jeho vlastnosti a odpovídal na dotazy.

„Víno nabízí spoustu vůní a chutí a při degustaci stojí za to věnovat jim pozornost. Chtěl jsem lidem ukázat, že k objevování vína nepotřebují odborný slovník. Důležitá je vlastní zkušenost, chuť poznávat a nebát se zeptat," přiblížil sommeliér Jiří Lupínek.

Bolevecké vinobraní tak opět propojilo hudební zážitky s ochutnávkami a pohodovým posezením v prostředí historické návsi. Během akce byl zároveň volně přístupný statek U Matoušů (Muzeum v přírodě Plzeň-Bolevec), návštěvníci si mohli prohlédnout jeho areál. *(red)*

Sobotní vystoupení Báry Basikové. Foto: JA Production

Bára Basiková sklidila velký aplaus a nechyběl ani obří puget z rukou starostky Jedničky Ivany Bubeníčkové. Foto: JA Production

Tento snímek vypovídá za vše. Na Boleveckém vinobraní panovala pohodová atmosféra během pátku i soboty. Foto: JA Production

Bolevecká náves v sobotu praskala ve švech.
Foto: JA Production

Cimbálová muzika Milana Broučka spolu s Bárou Basikovou a náves plná lidí. Foto: JA Production

Z pátečního vystoupení skupiny Queenways. Foto: ÚMO Plzeň 1

Na programu byly také řízené degustace vína se sommeliérem Jiřím Lupínkem (druhý zprava), na snímku dále (zprava) místostarosta Jiří Rezek, moderátor Petr Vejvoda a místostarosta Miroslav Šuma.
Foto: JA Production

Místopředseda spolku Jazz bez hranic Vladimír Vondřich během vystoupení se skupinou Tuten Swing.
Foto: ÚMO Plzeň 1

Swingové odpoledne se už potřetí konalo v romantických kulisách Lochotínského parku. Kapelám poskytl zázemí historický hudební pavilonek. Foto: ÚMO Plzeň 1

Zhirawski Memory Band. Foto: ÚMO Plzeň 1

Swingové odpoledne potřetí rozeznělo Lochotínský park

Jiskřivá a podmanivá hudba a příjemná atmosféra provázely třetí ročník Swingového odpoledne v Lochotínském parku, které se konalo 22. září.

Ve venkovním hudebním pavilonku vystoupily kapely Tuten Swing a Zhirawski Memory Band, které sem ve spolupráci s prvním plzeňským obvodem přivezl spolek Jazz bez hranic. Akce se konala pod záštitou starostky Plzně 1 Ivany Bubeníčkové.

„Hudební pavilonek v Lochotínském parku je pro takové odpoledne jako stvořený. Těší mě, že se tu lidé potkávají a užívají si společné chvíle," uvedla starostka Jedničky Ivana Bubeníčková. I když se slunce v průběhu akce schovalo za stromy a ochladilo se, pohodová atmosféra panovala až do konce.

„Swing i dixieland mají stále své příznivce. Vřelý potlesk pro obě kapely byl pro muzikanty krásnou odměnou," řekl místopředseda spolku Jazz bez hranic Vladimír Vondřich.

Spolek dlouhodobě podporuje jazz a další menšinové žánry, pořádá koncerty i hudební dílny pro mládež. Dává prostor známým i méně známým interpretům a spolupracuje i s partnery z celého světa. *(red)*

Melodie 20. a 30. let návštěvníky roztancovaly. Foto: ÚMO Plzeň 1

Dárci krve převzali bronzové medaile

Bronzovou medaili prof. Janského za deset bezpříspěvkových odběrů krve a krevních složek letos získalo 36 obyvatel prvního plzeňského obvodu. Patnáct z nich si ocenění převzalo 24. září v obřadní síni lochotínské radnice.

Medaile předali zástupci Oblastního spolku Českého červeného kříže Plzeň. Dárcům osobně poděkovala také starostka Ivana Bubeníčková. Mezi oceněnými byla i předsedkyně finančního výboru Lucie Pernglau.

„Každoročně takto děkujeme lidem, kteří pomáhají druhým bez nároku na odměnu. Za každou medailí je ochota věnovat svůj čas a darovat něco velmi cenného," uvedla ředitelka Oblastního spolku Českého červeného kříže Plzeň Lada Brožová.

Význam dárcovství na místě připomněla také lékařka Střediska dárců Transfuzního oddělení FN Plzeň Eliška Jeřábek. „Krev potřebujeme napříč nemocnicí – při závažných úrazech, operacích nebo pro hemato-onkologicky a jinak vážně nemocné pacienty. Bez pomoci dobrovolných dárců bychom se neobešli," zdůraznila.

Kdo se nemohl slavnostního předání zúčastnit, může si medaili vyzvednout v sídle spolku v Tylově 9. Kvůli plánovaným stavebním úpravám je vhodné se předem domluvit na e-mailu **darci@cck-plzen.cz** nebo telefonu **725 756 754.** *(red)*

Mezi oceněnými dárci byla i Adéla Pitulová z Lochotína; osobně jí poděkovala starostka Jedničky Ivana Bubeníčková. Na snímku vzadu (zleva) Lada Brožová z Českého červeného kříže a lékařka Eliška Jeřábek. Foto: ÚMO Plzeň 1

INZERCE

Kyblík a Lopatka do pískoviště nepatří. Ve školce mají vlastní výběh

„Lopatku a Kyblíka já dobře znám," usmívá se malá Jasmínka. Foto: ÚMO Plzeň 1

Mají kožíšky, dlouhé uši a přes dvě stovky dětských příznivců. Kyblík a Lopatka patří už rok k obyvatelům 91. mateřské školy v Jesenické ulici v Bolevci. A přestože jejich jména připomínají vybavení na pískoviště, tihle dva raději hrabou po svém. Jsou to totiž králíci.

Do školky se přistěhovali v říjnu 2025 díky její někdejší žačce. „Králíky nám darovala maminka, kterou jsem sama učila, když byla malá. Její děti sice chodí do jiné školky, ale králíci našli domov u nás. Jména už měli – kluk je Kyblík a holka Lopatka," popisuje ředitelka školky Iveta Burešová. Návrat do školky tak může mít i nečekanou podobu. V tomto případě měl čtyři uši a dva hebké kožíšky.

Kyblík s Lopatkou mají pěknou králíkárnu i vlastní výběh. O jejich pohodlí je ovšem potřeba pečovat každý den. Vyčistit bydlení, doplnit krmení – králičí domácnost zkrátka nezná volné víkendy. „Přes týden se o ně starají děti s naší pomocí, o víkendech se u nich střídají učitelky," popisuje ředitelka.

Pro děti jsou králíci nejen atrakcí, ale také příležitostí zjistit, že mít zvířátko znamená víc než jen hladit hebký kožíšek. Učí se pravidelné péči, ohleduplnosti i zodpovědnosti a přirozeně získávají vztah k přírodě. Ani mazlení ale nepřichází zkrátka. Oba králíci se rádi nechají pochovat, obzvlášť Lopatka.

Kyblík zase nedávno ukázal, že má i průzkumnické sklony. Podařilo se mu utéct, jeho výprava však naštěstí neměla dlouhého trvání. Po chvilce ho našli na zahradě školky a celé příhodě se všichni zasmáli. *(red)*

Říša (vpravo) a Vojta čekají na Kyblíka. Foto: ÚMO Plzeň 1

HERNA • KAVÁRNA • ČAJOVNA OC Atom, Sokolovská 74 Plzeň
www.opixe.cz
10:00-22:00
724 228 925
NAROZENINY OSLAVY
TEAMBUILDINGY
FIREMNÍ VEČÍRKY ROZLUČKY
První PIXEL v Plzni!
INZERCE

Podchod Pod Záhorskem má novou tvář

Spreje, barvy a postupně se zaplňující stěny. Podchod u tramvajové zastávky Pod Záhorskem se během čtyř zářijových dnů proměnil v malou venkovní galerii. Stojí za ní plzeňský streetartový výtvarník Martin Ševčík, který do západočeské metropole pozval umělce z Česka a Slovenska. Ti na místě tvořili bez nároku na honorář, první plzeňský obvod jim zaplatil spreje.

Ještě ráno byla část stěny prázdná, o několik hodin později už se na ní rýsoval nový obraz. Každý z autorů dostal svůj prostor a každý k němu přistoupil po svém. Jednotlivá díla se liší rukopisem, barvami i zpracováním, spojuje je ale společné téma: město, člověk, příroda a zvířata.

Právě poslední dva motivy odkazují také k místu, kde se podchod nachází. „Chtěli jsme tomu podchodu dát novou tvář. Zvolili jsme street art a graffiti a témata, která souvisejí s městem i s tím, že mnozí odtud pokračují směrem k zoologické zahradě," vysvětluje Martin Ševčík.

Sám se graffiti věnuje už od roku 1995, přičemž v posledních letech se stále více zaměřuje na tzv. muraly, velkoformátové malby, streetart (pouliční umění; z angl.) ve veřejném prostoru. Díky třem dekádám na umělecké scéně mohl nyní oslovit zkušené výtvarníky. „Na jednom místě se sešli velmi kvalitní autoři. Některé z nich už jsem osobně znal, jiné pouze prostřednictvím jejich tvorby. Povedlo se to a mně se splnil sen. To setkání bylo navíc moc milé, protože běžně se všichni pohromadě moc nepotkáváme," dodává Ševčík.

Zatímco samotná proměna zabrala čtyři dny, její příprava byla mnohem delší. Myšlenka se zrodila přibližně před rokem a půl, nápad po čase získal zelenou i u zástupců města a obvodu a před tři čtvrtě rokem začal Martin Ševčík sestavovat tým. Následovalo společné zadání a přicházely první skici. Co autor, to originál. A podchod samotný? Prý ideální místo. „Světlý, široký a nabízí dlouhé plochy, na kterých velké obrazy vyniknou," říká Ševčík.

Vše se naplno rozjelo poslední zářijový čtvrtek a z obyčejné spojnice mezi dvěma stranami rušné komunikace se stal prostor, kde stojí za to se při cestě na tramvaj nebo do zoo na chvíli zastavit a rozhlédnout se.

„Podívejte se, jak to tady ožívá," ukazoval Martin Ševčík už během druhého dne malování, kdy byla řada stěn ještě rozpracovaná. O dva dny později už se procházel pestrou venkovní galerií. Mise splněna – podchod skutečně získal novou a nepřehlédnutelnou tvář. *(red)*

Martin Ševčík jako Bloops95Mpx u svého díla. Tento plzeňský umělec stojí za proměnou podchodu.
Foto: ÚMO Plzeň 1

Podchod Pod Záhorskem dnes. Foto: ÚMO Plzeň 1

Autorem tohoto uhrančivého tygra je Michal Filák, který vystupuje pod uměleckým pseudonymem Prorok.
Foto: ÚMO Plzeň 1

VÝTVARNÍCI

1. **Bloops95Mpx (Martin Ševčík)**
2. **Caer8th (Vladimír Hirscher)**
3. **YBR SHC**
4. **Panika71**
5. **Prorok (Michal Filák)**
6. **SATIVA**
7. **8Ro-X Robot-X**
8. **Tattoo Franciaz (Filip Pojer)**
9. **SpaceAdost**
10. **On_N_off Nakeaone**
11. **Kadet JuRčina**
12. **Sklon CPX**
13. **Real Hmotaone**
14. **Ryder**
15. **She.l**
16. **Likse**
17. **Dobrovolníci**

Zvláštní poděkování patří společnosti Spreje Plzeň za pomoc při výběru sprejů, Scientologickým dobrovolným duchovním za podkladový nátěr a rodině Martina Ševčíka za podporu.

Sofronka sedmdesátiletá

Plzeňské arboretum ukrývá borovice z celého světa.

Arboretum Sofronka v Bolevci oslavilo 70 let od svého založení lesnickým odborníkem a přírodovědcem Karlem Kaňákem. Původně vědecké pracoviště pro výzkum a šlechtění borovic dnes slouží také vzdělávání dětí i dospělých. Unikátní sbírka, která je zapsána na mezinárodním seznamu nejvýznamnějších botanických zahrad a arboret, přitahuje studenty a odborníky z celého světa.

Počátky Sofronky sahají do roku 1956, kdy Karel Kaňák dostal na starost výzkum a šlechtění borovice lesní v tehdejším Československu. Protože pro tuto práci chybělo vhodné zázemí, založil specializované arboretum jako pracoviště Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti. Severní okraj Plzně vybral záměrně: zdejší suchá písčitá půda s nedostatkem živin a vláhy borovicím vyhovuje, zatímco pro náročnější dřeviny vhodná není.

„První oplocenou školku otec založil na deputátních loukách a políčkách, které patřily ke zdejší hájovně. Tam začal vysévat první semínka," vzpomíná syn zakladatele a jeho pokračovatel Jan Kaňák, který v arboretu žije od svých 15 let a od roku 1977 v něm také pracuje. Semena přicházela poštou z celého světa. Karel Kaňák za ně nabízel semena českých dřevin, především žádaného jesenického modřínu.

Z přibližně 120 druhů borovic se na Sofronce zkoušelo pěstovat 68. Dosud zde přežilo 40 druhů a 15 mezidruhových kříženců. Mimořádné je zastoupení borovice lesní: roste tu 256 vzorků různého geografického původu, takzvaných proveniencí, což je nejvíce na světě. Zdejší druhy popisuje a dokumentuje kniha o borovicích, která vyšla s finančním přispěním městského obvodu Plzeň 1.

PŘÍRODNÍ VÝBĚR

Na rozdíl od normální lesnické výsadby se zásadně neovlivňoval přirozený vývoj těchto porostů běžnými výchovnými zásahy, jako jsou prořezávky a probírky, ani chemickými zásahy v rámci ochrany. „To jsou totiž nástroje používané v hospodářských lesích za účelem co nejvyššího výnosu dřevní suroviny, kdežto u vědeckovýzkumných ploch je naším cílem získání co největšího množství informací. Veškeré výsadby jsou tedy ponechány pouze přírodnímu vývoji a působení tlaku přírodního výběru," vysvětluje Kaňák.

Dlouhodobé sledování, měření a porovnávání pomáhá pochopit rozdíly mezi dřevinami různého původu a poskytuje poznatky využitelné při jejich šlechtění. „Proto je důležité, aby i lokality, jako je Sofronka, zůstaly co nejdéle zachované a pravidelně se vyhodnocovaly. Nyní, v době, kdy se mění klimatické podmínky, je to o to významnější," říká profesor Milan Lstibůrek z Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze.

TEPLOTNÍ ROZDÍLY

Pro tento výzkum je zásadní také meteorologická stanice, která v arboretu funguje od roku 1960. Lokalita je charakteristická výraznými teplotními rozdíly. Písčité podloží se v létě rychle přehřívá, v zimě do zdejší mrazové kotliny naopak stéká studený vzduch z okolních kopců. Rozdíl mezi zaznamenanými mezními teplotami (-30 a +41,5 °C) přesahuje 70 °C, což omezuje přežití citlivějších druhů borovic.

Karel Kaňák měl na starost výzkum a šlechtění borovice lesní v tehdejším Československu. Na Sofronce měl ideální podmínky. Foto: Archiv J. Kaňáka

Jan Kaňák během přednášky o historii Arboreta Sofronka Foto: ÚMO Plzeň 1

Arboretum vzalo v roce 2010 pod svá křídla město Plzeň, dnes je konkrétně v péči Správy veřejného statku města Plzně (SVSMP) a je otevřeno veřejnosti. „Probíhají tu environmentální programy, během kterých se děti nenucenou formou vzdělávají o lese a přírodních zákonitostech, navštěvují obůrku s daňky, naučnou stezku o včelařství i tu o zdejších borovicích. Na horní ploše arboreta byl pro tyto účely vybudován environmentální areál. Pořádáme zde také různé akce pro školy i pro veřejnost," sdělila vedoucí oddělení pro práci s veřejností a lesní pedagogiku SVSMP Martina Kováříková. Shrnula, že Sofronkou projde za rok kolem deseti tisíc dětí z plzeňských i mimoplzeňských škol.

(red)

Zapojte se s námi do Sbírky potravin

V sobotu 14. 11. proběhne v našich prodejnách Kaufland podzimní **Sbírka potravin** a my vás srdečně zveme k účasti.

A jak pomáháme my?

Darování potravin u nás probíhá po celý rok na denní bázi. Jen loni jsme potravinovým bankám darovali **přes 1 200 tun** potravinové pomoci, která mířila k samoživitelům či seniorům také ve vašem regionu. Nově navíc na vybraných prodejnách společně s potravinovými bankami **zachraňujeme i uzeniny, sýry a lahůdky z pultů**.

Pomáhat má smysl.

Z LÁSKY K REGIONŮM

Kaufland

Svatomartinské hody

14. 11. 26
11:00–18:00

Bolevecká náves

- sváteční menu
- degustace vín
- cimbálovka
- sv. Martin na koni

Městský obvod Plzeň 1

Výtvarná soutěž pro děti z Jedničky do 10 let

Nejkrásnější vánoční ozdoba

- formát A4 či A3
- téma: vánoční ozdoba
- sběr obrázků: recepce ÚMO Plzeň 1
- termín: **do 20. 11. 2026**

Celkem šest autorů ze škol a školek ocení vedení obvodu během slavnostního rozsvícení vánočního stromu **1. 12. 2026 (od 17 h)** v parku U Bazénu na Lochotíně.

Městský obvod Plzeň 1

Městský obvod Plzeň 1

ROZSVÍTÍME VÁNOCE

NA JEDNIČCE

1. 12. 2026 | 17:00
LOCHOTÍN • PARK U BAZÉNU

8. 12. 2026 | 17:00
VINICE • LOUKA ZA ŠKOLOU

Adventní Roudná

10/12/26 17 hodin

Kostel Všech svatých, Roudná

Městský obvod Plzeň 1 vás zve na adventní koncert plzeňského orchestru Ambito. Vstup zdarma.

"Ambito"

Městský obvod Plzeň 1